

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра філософських та соціальних наук

Затверджено

Вченою радою

(пост. пр. № від 21 червня 2018р.)

Ректор

А.А. Мазаракі



НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ
В СВІТОВІЙ ГЕОПОЛІТИЦІ ТА ГЕОЕКОНОМІЦІ

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь

бакалавр

для усіх спеціальностей

Київ 2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Губицький Любомир Володимирович

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософських та соціальних наук «11» квітня 2018 р., протокол № 22

Рецензенти:

Латигіна Н.А., завідувач кафедри філософських та соціальних наук, доктор політичних наук, професор;

Канєва Т.В., декан факультету фінансів та банківської справи, кандидат економічних наук, доцент;

Міняйло О.І., декан факультету економіки, менеджменту та психології, кандидат економічних наук, доцент;

Пальчук П.М., в. о. декана міжнародної торгівлі та права, кандидат юридичних наук, доцент;

Васильєва О.О., заступник декана факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу, кандидат технічних наук, доцент;

Головіна Д.В., заступник декана факультету обліку, аудиту та інформаційних систем, канд. екон. наук, доцент;

Голік О.В., заступник декана факультету торгівлі та маркетингу, канд. наук з соціальних комунікацій, доцент

Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь

«бакалавр»

для усіх спеціальностей

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” досліджує глобалізаційні та міждержавні процеси, результати, умови ефективності урядів та держав, методи, які якнайкраще дозволяють встановити та спрогнозувати дипломатичні рішення. Міждисциплінарна галузь наукового знання “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” спрямована викласти особливості проведення зовнішньої політики провідними акторами і гравцями, прийоми, засоби, форми, які використовуються провідними учасниками з метою агрегації та формування геостратегічних інтересів.

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Навчальна дисципліна “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” є дисципліною за вибором відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів. Особливе значення при вивченні навчальної дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” є процес формування світової політики. Навчальна дисципліна “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” спрямована викласти особливості проведення зовнішньої політики провідними акторами і гравцями, прийоми, засоби, форми і методи, які застосовуються провідними акторами і гравцями з метою відстоювання геополітичних та геоекономічних інтересів.

Метою вивчення дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” є ознайомлення студентів з теоретичними засадами геополітики та геоекономіки, сутності геополітичних та геоекономічних інтересів держав на світовій арені, головних напрямів геостратегії України на міжнародній арені.

Завданнями дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці” є:

- ознайомлення студентів з етимологією та змістом основних понять, категорій та термінів, пов'язаних з геополітичними та геоекономічними інтересами в світовій політиці;

- вивчення особливостей геополітичного середовища різних регіонів світу, а також національних інтересів великих держав у їх межах;

- формування системних знань про зовнішньополітичну та зовнішньоекономічну діяльність провідних регіональних країн із

реалізації національних цілей у чітко визначеному географічному просторі;

- ознайомлення з актуальними глобальними проблемами, які потребують колективного вирішення;

- вироблення навичок дослідження і аналізу документів;

- формування вмінь та навичок роботи з документами в державних установах та органах у сфері реалізації зовнішньої політики України.

- формування вмінь студентів аналізувати офіційну діяльність глав держав і урядів, міністрів закордонних справ, дипломатичних представництв за кордоном, делегацій на міжнародних конференціях з метою реалізації національних інтересів держав.

У результаті вивчення дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці” **студенти повинні знати:**

- про національні інтереси держав у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму;

- про механізми реалізації геополітичних та геоekonomічних інтересів;

- основні тенденції сучасних світових процесів і рушійні чинники, що впливають на політичну і економічну діяльність держав як на світовій арені, так і в межах географічно визначених регіонів;

- тлумачення основних термінів, які вживаються при аналізі геополітичних та геоekonomічних інтересів у світовій політиці.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **вміти:**

- *аналізувати та оцінювати* геополітичне та геоekonomічне положення окремих держав світу;

- *визначати* сутність геополітичних та геоekonomічних інтересів держав;

- *виявляти* фактори, що впливають на зовнішньополітичну та зовнішньоекономічну діяльність держав;

- *визначати* головні напрями геостратегії держав на міжнародній арені;

- *оцінювати* геополітичні та геоekonomічні інтереси України;

- *прогнозувати* перспективи реалізації геостратегічних векторів зовнішньої політики України

- *обґрунтовувати* свою світоглядну та громадянську позицію при аналізі сучасного геополітичного становища з урахуванням знань, отриманих при вивченні дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці”;

- *приймати* практичні рішення, щодо оптимального застосування набутих теоретичних знань при виконанні своїх професійних обов’язків;

- *збагачувати* власний світогляд шляхом самоосвіти, творчо працювати над поглибленням і вдосконаленням своїх знань.

Місце дисципліни в освітньому процесі. Для вивчення дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці» студенти повинні мати базову підготовку з філософських і соціальних дисциплін, що певною мірою впливають на формування базового політичного світогляду студентів.

Дисципліна розрахована на 180 годин, що відповідає 6 кредитам за ЕКТС. Формою підсумкової атестації є залік.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до дисципліни “Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці”.

Предмет, об’єкт та завдання дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці». Методологічна основа дисципліни. Періодизація і структура дисципліни. Основні наукові геополітичні категорії і поняття. Геополітичне положення країни: сутність, властивості, значення. Історіографія до дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці».

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6

Додатковий: 35, 36, 37, 38

Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 2. Концептуальні засади формування геополітичних інтересів держав

Базові підходи до виявлення суті та принципів геополітики. (Цивілізаційний підхід до історичного процесу. Військово-стратегічний підхід. Теорія географічного детермінізму). Порівняльний аналіз провідних геополітичних шкіл сучасності. Світова політика: підходи до розуміння. Інтерес – одна з головних категорій у світовій політиці. Реалізація інтересів держави через геополітичне протистояння і територіальну експансію. Роль національного інтересу в міжнародних відносинах. М.Данилевський – основоположник цивілізаційного підходу. Концепція М.Данилевського у працях російського філософа К. Леонтєва, німецького філософа О. Шпенглера, російського вченого-євроазійця П.Савицького, Л. Гумільова, Дж. Тойнбі. Ф. Ратцель (антропогеографія), Р. Челлен (система геонаук), Х. Маккіндер («Географічна вісь історії», одна з перших глобальних геополітичних концепцій), А.Т. Мехен (концепція морської сили), К. Хаусхофер («Новий Євразійський Порядок»), Н. Спайкмен (імперська

геостратегія); «А. Шлезінгер, Г. Кіссінджер, З. Бжезінський та формування американської геополітичної школи. Вагомі підходи до виявлення суті та принципів геополітики, Геоeкономіка як інструмент перерозподілу важелів впливу на світовій арені.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2, 5, 6

Додатковий: 35, 36, 37, 38

Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 3. Геополітичні та геоeкономічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу

Геополітичні та геоeкономічні аспекти утворення і розвитку ЄС. Партнери Європейського Союзу та їх вплив на геополітичну ситуацію. Геополітичні та геоeкономічні інтереси «Великої трійки». Геополітичні та геоeкономічні інтереси Великої Британії в регіонах світу. Геополітичні та геоeкономічні інтереси Франції в регіонах світу. Геополітичні та геоeкономічні інтереси Німеччини в регіонах світу. Геополітична та геоeкономічна ситуація в Середземномор'ї. Геополітичні та геоeкономічні інтереси країн Центральної та Східної Європи.

Основні геополітичні та геоeкономічні наслідки розширення ЄС на схід в 2004 р. Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи на сучасному етапі та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС. Фінансова криза – індикатор ефективності дій захисту інтересів. Засоби стримування падіння єврозони. Захисні валютні механізми відстоювання інтересів.

Національні інтереси Великобританії. Брексит.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 3, 5, 6

Додатковий: 12, 20, 35, 36, 37, 38

Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 4. Геополітичні та геоeкономічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної Європи: Білорусі та Молдови

Геополітичні та геоeкономічні інтереси Молдови на пострадянському просторі. Геополітичні та геоeкономічні інтереси Молдови в Європі. Геополітичні та геоeкономічні аспекти взаємовідносин між Білорусією і США. Геополітичні інтереси Білорусі в Азії, Африці та Латинській Америці.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4, 5, 6

Додатковий: 8, 13, 14, 15, 16, 25

Інтернет – ресурси: 46-51

Тема 5. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці України

Геополітичні та гео економічні інтереси України на пострадянському просторі. Гео стратегічний вектор на інтеграцію з ЄС. Геополітичні та гео економічні інтереси України в Центральній та Східній Європі. Геополітичні та гео економічні інтереси України у Причорноморському регіоні. Гео економічні інтереси України в Азії, Африці, Латинській Америці.

Україна в сучасному геополітичному середовищі. Геополітичне і гео економічне позиціонування України у стиковій зоні Балто-Чорноморсько-Каспійського простору.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4, 5, 6

Додатковий: 8, 13, 14, 15, 16, 25

Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 6. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу

Геополітичні та гео економічні інтереси Російської Федерації, ЄС та США на Південному Кавказі. Геополітичні та гео економічні інтереси Грузії. Геополітичні та гео економічні інтереси Вірменії. Геополітичні та гео економічні інтереси Азербайджану.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6

Додатковий: 4, 5, 15, 16, 17

Інтернет – ресурси: 46-51

Тема 7. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії

Геополітичні та гео економічні інтереси Узбекистану. Геополітичні та гео економічні інтереси Таджикистану. Геополітичні та гео економічні інтереси Туркменістану. Геополітичні та гео економічні інтереси Киргизстану. Геополітичні та гео економічні інтереси Казахстану. Геополітичні інтереси США в країнах Центральної Азії. Геополітичні інтереси Російської Федерації в країнах Центральної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної Азії в Афганістані. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР у Казахстані.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6
Додатковий: 15, 16, 17, 22,
Інтернет – ресурси: 46-51

Тема 8.Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії

Геополітичні та гео економічні інтереси КНР. Геополітичні та гео економічні інтереси Японії. Геополітичні та гео економічні інтереси Північної і Південної Кореї.

Національні інтереси Індії та Пакистану. Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6
Додатковий: 2, 34, 35, 36, 37, 38
Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав

Геополітичні та гео економічні інтереси Саудівської Аравії та Катару. Геополітичні та гео економічні інтереси Іраку та Ірану. Геополітичні та гео економічні інтереси Ізраїлю. Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4, 5, 6
Додатковий: 1, 34, 35, 36, 37, 38
Інтернет – ресурси: 46-51

Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці США та Канади

Геополітичні та гео економічні інтереси США. Місце і значення Канади у зовнішній політиці адміністрації Президента США Д.Трампа. Основні механізми реалізації інтересів США у стосунках із Мексикою.

Геополітичні та гео економічні інтереси Канади. Гео економічні інтереси Канади в Латинській Америці.

Партнерство Канади та Мексики. Геополітичні та гео економічні інтереси США.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6
Додатковий: 35, 36, 37, 38
Інтернет – ресурси: 46-52

Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки

Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки. Геополітичні та гео економічні інтереси Бразилії. Геополітичні та гео економічні інтереси Аргентини.

Стратегічні інтереси КНР у Латинській Америці: основні механізми їх реалізації. Місце і значення Венесуели серед країн Латинської Америки. Гео економічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації. Геополітичні інтереси Колумбії.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6

Додатковий: 35, 36, 37, 38

Інтернет – ресурси: 39-44

Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки

Геополітична ситуація на Африканському континенті. Гео економічні інтереси африканських країн. Вплив західних держав на геополітичний і гео економічний простір Африки. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Північної, Західної та Східної Африки. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Південної Африки. Особливості геополітичного розташування Єгипту. Основні інтереси Європейського Союзу в країнах Африки. Країни Африки та світова спільнота у боротьбі з піратством біля берегів Сомалі та Нігерії. Ефіопія – стратегічний партнер США.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5, 6

Додатковий: 3, 31, 32, 33,

Інтернет – ресурси: 39-44

Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії

Австралія-Велика Британія: особливості культурно-цивілізаційних зв'язків. Дипломатичні та торговельно-економічні відносини Австралії та США. Особливості економічного партнерства Австралії з Японією та Південною Кореєю. Діяльність Китайсько-австралійського форуму. КНР – провідний торговельний партнер Австралії. Індія – провідний політичний і економічний партнер Австралії. Еволюція міждержавних зв'язків Австралії та Індії, Монархії Перської затоки – торговельно-

економічні партнери Австралії, Відносини Австралії з країнами-членами ASEAN. Роль Австралії в регіональних ініціативах США.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 5, 6

Додатковий: 1, 2, 35, 36, 37, 38

Інтернет – ресурси: 39-44

III. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	семінарські заняття / МК	Самостійна робота студентів	
1	2	3	4	6	7
Тема 1. Вступ до курсу «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці»	12	2	2	8	О, КТ, ЕК
Тема 2. Концептуальні засади формування геополітичних та геоekonomічних інтересів держав	14	2	4	8	О, КТ, ЕК, ТЗ
Тема 3. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу	16	4	4	8	О, КТ, ЕК, ТЗ, РГ
Тема 4. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної Європи:	12	2	2	8	О, КТ, ЕК, ТЗ, РГ

Молдови та Білорусі					
Тема 5. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці України	16	4	4	8	О, КТ, ЕК, ТЗ, РГ
Тема 6. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу	12	2	2	8	О, КТ, ЕК
Тема 7. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії	12	2	2	8	О, КТ, ЕК
Тема 8. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії	12	4	2	8	О, КТ, ЕК
Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	12	2	2	8	О, КТ, ЕК, РГ
Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки	14	2	2	10	О, КТ, ЕК
Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці США та Канади	18	4	4	10	О, КТ, ЕК, ТЗ, РГ
Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній	14	2	2	10	О, КТ, ЕК

політиці держав Латинської Америки					
Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії	14	2	2	10	О, КТ, ЕК
Разом	180 год / 6 кредитів	34	34	112	
Підсумковий контроль – екзамен					

Скорочення:

опитування – О

комп'ютернетестування – КТ

експрес-контроль – ЕК

контрольна робота – КР

творче завдання – ТЗ

рольова гра - РГ

**IV. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність ¹	Робочий час студента	Оціювання у балах
<p>Знати: предметно-об'єктну сферу дисципліни «Національні і інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці», її методологічну основу. Вміти: аналізувати основними науковими геополітичними категоріями та поняттями.</p>	<p>Тема 1. Вступ до дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці». План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, об'єкт дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці». 2. Методологічна основа дисципліни. 3. Основні наукові геополітичні категорії і поняття. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 35, 36, 37, 38 Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Історіографія до дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці».</p> <p>Семінарське заняття Завдання, періодизація і структура дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці». 2. Періодизація і структура дисципліни. 3. Геополітичне положення країни: сутність, властивості, значення. 	<p align="center">2</p> <p align="center">10</p> <p align="center">2</p>	<p align="center">1-5</p>
<p>Знати: концептуальні засади формування геополітичних та</p>	<p>Тема 2. Концептуальні засади формування геополітичних та геоекономічних інтересів держав План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтерес – одна з головних категорій у світовій політиці. 	<p align="center">2</p>	

¹ Знаком (*) позначені теми занять, на яких використовуються інтерактивні методи навчання

<p>геоекономічних інтересів держав, роль національного інтересу в міжнародних відносинах.</p> <p>Вміти: визначати та аналізувати напрями реалізації інтересів держав.</p>	<p>2. Реалізація інтересів держави через геополітичне протистояння і територіальну експансію.</p> <p>3. Роль національного інтересу в міжнародних відносинах</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 5, 6 Додатковий: 35, 36, 37, 38 Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Користуючись бібліотекою, мережею Інтернет, підготуйте доповіді: „М. Данилевський – основоположник цивілізаційного підходу”; Ф. Ратцель (антропогеографія), Р. Челлен (система геонаук), Х. Маккіндер («Географічна вісь історії», одна з перших глобальних геополітичних концепцій), А.Т. Мехен («концепція морської сили»). К. Хаусхофер («Новий Євразійський Порядок»), Н. Спайкмен (імперська геостратегія); «А. Шлезінгер, Г. Кіссінджер, З. Бжезінський та формування американської геополітичної школи»</p> <p>Семінарське заняття Геополітичні школи сучасності</p> <p>1. Порівняльний аналіз провідних геополітичних шкіл сучасності. 2. Світова політика: підходи до розуміння.</p> <p>Семінарське заняття Наукові підходи до аналізу історичного процесу</p> <p>1. Цивілізаційний підхід до історичного процесу. 2. Військово-стратегічний підхід. 3. Теорія географічного детермінізму.</p>	<p>10</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>1-5</p> <p>1-5</p>
<p>Знати: основні характерні риси геополітичних та</p>	<p>Тема 3. Геополітичні та геоекономічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу(*)</p> <p>План лекції</p> <p>1. Геополітичні та геоекономічні аспекти</p>	<p>2</p>	

<p>геоекономічних інтересів держав Об'єднаної Європи.</p> <p>Вміти: аналізувати змістовну наповненість національних інтересів держав-лідерів та держав-партнерів.</p>	<p>утворення і розвитку ЄС.</p> <p>2. Геополітичні та геоекономічні інтереси «Великої трійки».</p> <p>Лекція. Партнери Європейського Союзу та їх вплив на геополітичну ситуацію.</p> <p>План лекції</p> <p>1. США – провідний партнер Європейського Союзу.</p> <p>2. Партнерські відносини ЄС та КНР та їх вплив на геополітичну ситуацію.</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 3, 5, 6</p> <p>Додатковий: 12, 20, 35, 36, 37, 38</p> <p>Інтернет – ресурси: 46-52</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>На основі аналізу наукової літератури, підготуйте доповідь на теми: «Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС», «Фінансова криза – індикатор ефективності дій захисту інтересів», «Засоби стримування падіння єврозони», «Захисні валютні механізми відстоювання інтересів».</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Головні країни Європейського Союзу</p> <p><i>Рольова гра: Підготовка аналітичної записки (у відкритих джерелах)</i></p> <p>1. Геополітичні та геоекономічні інтереси Великої Британії в регіонах світу.</p> <p>2. Геополітичні та геоекономічні інтереси Франції в регіонах світу.</p> <p>3. Геополітичні та геоекономічні інтереси Німеччини в регіонах світу.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Геополітична ситуація на півдні та сході ЄС</p> <p>1. Геополітична та геоекономічна ситуація в Середземномор'ї.</p>	<p>2</p> <p>10</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>1-5</p> <p>1-5</p>
---	--	--------------------------------------	-----------------------

	<p>2. Основні геополітичні та геоекономічні наслідки розширення ЄС на схід в 2004 р.</p> <p>3. Геополітичні та геоекономічні інтереси країн Центральної та Східної Європи.</p>		
<p>Знати: геополітичні та геополітичні інтереси Російської Федерації та України. Вміти: аналізувати причини і наслідки зміни геостратегічних векторів.</p>	<p>Тема 4. Геополітичні та геоекономічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної Європи: Молдови та Білорусі(*)</p> <p>План лекції</p> <p>1. Геополітичні та геоекономічні інтереси Молдови на пострадянському просторі.</p> <p>2. Геополітичні та геоекономічні інтереси Молдови в Європі.</p> <p>3. Геополітичні та геоекономічні аспекти взаємовідносин між Білорусією і США.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 4, 5, 6 Додатковий: 8, 13, 14, 15, 16, 25 Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Розглядаючи розвиток Білорусі, означте шляхи подолання економічної залежності від Російської Федерації; структуру військового співробітництва Білорусі та РФ.</p> <p>Семінарське заняття Еволюція поширення східноєвропейського впливу у світі Рольова гра «Збір розвідувальної інформації» на питання</p> <p>1. Особливі відносини Білорусі з Російської Федерації. 2. Геополітичні інтереси Білорусі в Азії. 3. Геополітичні інтереси Білорусів в Африці та Латинській Америці.</p>	<p>2</p> <p>10</p> <p>2</p>	<p>1-5</p>
<p>Знати: геополітичні та</p>	<p>Тема 5. Геополітичні та геоекономічні інтереси в зовнішній політиці України (*)</p>		

<p>геополітичні інтереси України. Вміти: аналізувати причини і наслідки зміни геостратегічних векторів.</p>	<p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Геостратегічний вектор на інтеграцію з ЄС. 2. Геополітичні та гео економічні інтереси України на пострадянському просторі.</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси України в Центрально-Східній Європі. 2. Місце та роль геополітичного і гео економічного становища України у стиковій зоні Балто-Чорноморсько-Каспійського простору.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 4, 5, 6 Додатковий: 8, 13, 14, 15, 16, 25 Інтернет – ресурси: 46-52</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Визначте гео економічні інтереси України в Східній Азії.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття Держави Азії, Африки, Латинської Америки в структурі геостратегічних інтересів України</p> <p>1. Гео економічні інтереси України в Азії. 2. Гео економічні інтереси України в Африці. 3. Гео економічні інтереси України в Латинській Америці.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття Стратегічні партнери України Організація диспуту стосовно питань</p> <p>1. Особливі відносини України з Німеччиною. 2. Геостратегічний вектор України у відносинах із Туреччиною.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>10</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p>1-5</p> <p>1-5</p>
<p>Знати: геополітичні та гео економічні інтереси</p>	<p style="text-align: center;">Тема 6. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси</p>	<p>2</p>	<p></p>

<p>геополітичних гравців на Південному Кавказі.</p> <p>Вміти: аналізувати пріоритети країн Південного Кавказу</p>	<p>Грузії.</p> <p>2. Геополітичні та гео економічні інтереси Вірменії.</p> <p>3. Геополітичні та гео економічні інтереси Азербайджану.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 4, 5, 15, 16, 17 Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Зробіть аналіз джерел. Розглядаючи розвиток Грузії, означте шляхи подолання економічної залежності від Російської Федерації.</p> <p>Семінарське заняття Регіон Південного Кавказу в інтересах великих держав</p> <p>1.Геополітичні та гео економічні інтереси Російської Федерації на Південному Кавказі.</p> <p>2.Геополітичні та гео економічні інтереси ЄС на Південному Кавказі.</p> <p>3.Геополітичні та гео економічні інтереси США на Південному Кавказі.</p>	<p>10</p> <p>2</p>	<p>1-5</p>
<p>Знати: геополітичні та гео економічні інтереси геополітичних гравців на Центральної Азії.</p> <p>Вміти: аналізувати пріоритети країн Центральної Азії</p>	<p>Тема 7.Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії</p> <p>План лекції</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси Узбекистану.</p> <p>2. Геополітичні та гео економічні інтереси Туркменістану.</p> <p>3. Геополітичні та гео економічні інтереси Казахстану.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 15, 16, 17, 22, Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Визначте геополітичні та гео економічні</p>	<p>2</p> <p>10</p>	

	інтереси Таджикистану, Киргизстану.		
	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття Регіон Центральної Азії в інтересах великих держав</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси Російської Федерації, США, Китаю в регіоні Центральної Азії.</p> <p>2. Місце та роль геополітичного і гео економічного становища України у зоні Центральної Азії.</p>	2	1-5
<p>Знати: головні геополітичні та гео економічні інтереси КНР, Японії, Північної та Південної Кореї</p> <p>Вміти: порівнювати місце і роль регіону Східної, Південно-Східної та Південної Азії в світовій економіці</p>	<p>Тема 8. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Роль Східної Азії у світовій економіці.</p> <p>2. Геополітичні та гео економічні інтереси Японії.</p>	2	
	<p style="text-align: center;">Китайська Народна Республіка в регіоні та світі</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР.</p> <p>2. Стратегічне, економічне та культурне значення Тайваню для КНР.</p>	2	
	<p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 5, 6 Додатковий: 2, 34, 35, 36, 37, 38 Інтернет – ресурси: 46-52</p>	10	
	<p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Охарактеризуйте наступне питання: «Гео економічні відносини Японії у країнах ASEAN».</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття Корейський півострів в регіоні Східної Азії</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси</p>	2	1-5

	<p>Північної Кореї.</p> <p>2. Геополітичні та гео економічні інтереси Південної Кореї.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Залагодження конфліктів в Південній та Південно-Східній Азії</p> <p>1. Національні інтереси Індії та Пакистану.</p> <p>2. Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту.</p> <p>3. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.</p>	2	1-5
<p>Знати: місце та роль геополітичних та гео економічних інтересів країн Близького Сходу на світовому ринку вуглеводнів</p> <p>Вміти: аналізувати розвиток геополітичних конфліктів на теренах Близького Сходу</p>	<p>Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав(*)</p> <p>План лекції</p> <p>1. Геополітичні та гео економічні інтереси Саудівської Аравії та Катару.</p> <p>2. Геополітичні та гео економічні інтереси Ірану.</p> <p>3. Геополітичні та гео економічні інтереси Іраку.</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 4, 5, 6</p> <p>Додатковий: 1, 34, 35, 36, 37, 38</p> <p>Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>1. Охарактеризуйте дипломатичну діяльність ЄС на Близькому Сході;</p> <p>2. Проаналізуйте вплив курдської проблеми на іраксько-турецькі відносини.</p> <p>3. Визначте гео економічну стратегію Ірану у подоланні наслідків дії міжнародних санкцій.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Близькосхідний «гордіїв вузол» та шляхи його подолання</p> <p>Підготовка та презентація порівняльних характеристик інтересів держав у формі журнальної статті до аналітичного збірника</p>	2	
		10	
		2	1-5

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітичні та гео економічні інтереси Туреччини. 2. Геополітичні та гео економічні інтереси Ізраїлю. 3. Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії. 				
<p>Знати: головні закономірності геополітичних та гео економічних взаємин країн Африки</p> <p>Вміти: визначати і порівнювати роль впливу західних держав на економічний простір Африки.</p>	<p>Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітична ситуація на Африканському континенті. 2. Вплив західних держав на геополітичний і гео економічний простір Африки. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 35, 36, 37, 38 Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте причини лідерства ПАР; 2. Охарактеризуйте гео економічні інтереси африканських країн. <p>Семінарське заняття</p> <p>Місце і роль Африки у світовій економіці та політиці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Північної Африки. 2. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Західної Африки. 3. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Східної Африки. 4. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Південної Африки. 	2	10	2	1-5
<p>Знати: місце та роль геополітичних та гео економічних інтересів</p>	<p>Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав США і Канади(*)</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітичні та гео економічні інтереси США. 	2			

<p>держав США і Канади в світовій економіці</p> <p>Вміти: аналізувати основні механізми реалізації інтересів країн поза межами американськ ої зони</p>	<p>Геополітичні пріоритети Канади План лекції</p> <p>1. Геополітичні та геоекономічні інтереси Канади. 2. Геоекономічні інтереси Канади в Латинській Америці.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 3, 31, 32, 33, Інтернет – ресурси: 46-52</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Охарактеризуйте основні механізми реалізації інтересів США у стосунках із Мексикою; Особливості забезпечення енергетичної безпеки США за рахунок країн Латинської Америки.</p> <p><i>Семінарське заняття</i> <i>Інтереси країн Північної Америки</i> <i>Підготовка та презентація короткої інформації для органів державного управління у формі фільму</i></p> <p>1. Головні наслідки створення та діяльності зони вільної торгівлі NAFTA. 2. Причини взаємної зацікавленості США й Канади в безпековій та економічній співпраці</p> <p>Семінарське заняття Північна Америка на сучасному етапі</p> <p>1. Місце і значення Канади у зовнішній політиці адміністрації Президента США Д.Трампа. 2. Партнерство Канади та Мексики.</p>	<p>2</p> <p>10</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>1-5</p> <p>1-5</p>
<p>Знати: місце та роль геополітичних та геоекономічних</p>	<p>Тема 12. Геополітичні та геоекономічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки План лекції</p> <p>1. Геополітичні та геоекономічні інтереси</p>	<p>2</p>	

<p>інтересів держав Латинської Америки.</p> <p>Вміти: аналізувати основні механізми реалізації інтересів країн поза межами американської зони</p>	<p>Бразилії.</p> <p>2. Геополітичні та геоекономічні інтереси Аргентини.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5, 6 Додатковий: 3, 31, 32, 33, Інтернет – ресурси: 39-44</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів Охарактеризуйте стратегічні інтереси КНР у Латинській Америці: основні механізми їх реалізації.</p> <p>Семінарське заняття Латинська Америка – регіон економічних та політичних контрастів</p> <p>1. Місце і значення Венесуели серед країн Латинської Америки 2. Геоекономічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації. 3. Геополітичні інтереси Колумбії.</p>	<p>2</p> <p>10</p> <p>2</p>	<p>1-5</p>
<p>Знати: головні культурно-цивілізаційні зв'язки Австралії та Великої Британії.</p> <p>Вміти: визначати роль регіонального партнерства у забезпеченні геополітичних та геоекономічних інтересів</p>	<p>Тема 13. Геополітичні та геоекономічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії</p> <p>План лекції</p> <p>1. Австралія-Велика Британія: особливості культурно-цивілізаційних зв'язків. 2. Геополітичні інтереси Нової Зеландії.</p> <p>Стратегічні партнери Австралії</p> <p>План лекції</p> <p>1. Дипломатичні та торговельно-економічні відносини Австралії та США. 2. Діяльність Китайсько-австралійського форуму. КНР – провідний торговельний партнер Австралії. 3. Індія як провідний політичний і економічний партнер Австралії</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 5, 6 Додатковий: 1, 2, 35, 36, 37, 38 Інтернет – ресурси: 39-44</p>	<p>2</p> <p>2</p>	

Австралії та Нової Зеландії.	<p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>Охарактеризуйте торговельно-економічні відносини монархій Перської затоки та Австралії.</p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p align="center">Партнерські взаємовідносини Австралії у Азійсько-Тихоокеанському регіоні</p>	10	
	<p>1. Особливості економічного партнерства Австралії з Японією</p> <p>2. Економічне співробітництво Австралії із Південною Кореєю.</p> <p>3. Розвиток відносин Австралії з країнами-членами ASEAN.</p>	2	1-5
Разом		180	100

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні (*)

1. Базив Д.П. *Геополитическая стратегия Украины*. – К.: Институт государства и права Украины, 2000. – 191 с.
2. Дергачев В. А. *Геоэкономика Украины: (теоретические и прикладные основы)*. — Одесса: ИПРЭИ НАНУ, 2002. — 244 с.
3. Дергачев В.А. *Геоэкономика*. – К.: Вира-Р, 2002. – 510 с.
4. Дорошко М.С. *Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД*. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 204 с.
5. Мадіссон В.В. *Сучасна українська геополітика*. – К.: Либідь, 2003. – 174 с.
6. Шульга Марина Андріївна. *Геополітика*. – К.: Київський університет, 2017. – 239 с.

Додаткові

1. Александров И. *Монархии Персидского залива: этап модернизации*/ И. Александров. - М.: «Дело и Сервис», 2000.
2. Ашенкамф Н. Н., Погорельская С. В. *Современная геополитика: Учеб. пособие*. — М.: Академ, проект, 2005. — 207 с.
3. Барышников Д. Н. *Конфликты и мировая политика*. — М.: АСТ, 2008. - 384 с. (ВА707972)
4. Борділовська О. *Республіка Індія у пошуках власного шляху*/О.Борділовська. - К.: ІМВ, 2004.
5. *Бразилія: восходящий центр экономического и политического развития*. - М.: ИЛА РАН, 2008.
6. Буракова Л. *Почему у Грузии получилось*/Л.Буракова. - М.: «Альпина Бизнес Букс», 2011.
7. Василенко И. А. *Геополитика современного мира: Учеб. пособие*. — М.: Гардарики, 2006. — 317 с. (ВА679858)
8. Гаджиев К. *«Большая игра» на Кавказе. Вчера, сегодня, завтра*/К.Гаджиев. - М.: Международные отношения, 2010.
9. Гаджиев К. С. *Введение в геополитику: Учебник*. — М.: Логос, 2003. - 432 с.
10. Гаджиев К. *Геополитика Кавказа*/К.Гаджиев. - М.: Международные отношения, 2003.
11. Гальчинський А.С. *Україна – на перехресті геополітичних інтересів*. – К.: Знання України, 2002. – 180 с.

(*) Позначкою зірочка та курсивом відзначено позиції рекомендованих джерел, які присутні в бібліотеці КНТЕУ

12. *Геоеткономічні сценарії розвитку і Україна : монографія* / М. Згуровський [та ін.]; ред. А. Філіпенко. - К.: Академія, 2010.
13. *Геополітика: Підручник* / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. - К.: МАУП, 2004. - 296 с.
14. *Геополитика: Антология* / Сост.: Н. Н. Ашенкамф, С. В. Погорельская — М.: Академ. Проект; Культура, 2006. — 1004 с.

15. *Геополітика / Сост.: В. Баршполець, Под. ред. В. Манилова. – М.: Терра-Книжный клуб, 2002. – 624 с.*
16. *Геополітика: енциклопедія / Є. М. Суліма та ін. – К.: Знання України, 2013. – 919 с.*
17. *Геополітика: Учебник / Под ред. В. А. Михайлова; Отв. ред. Л. О. Терновая, С. В. Фокин. — М.: Изд-во РАГС, 2007. — 368 с.*
18. *Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія та Океанія: навч. посіб. / В. Головченко, О. Кравчук. - К.: Нічлава, 2006.*
19. *Дергачев В. А. Геополітика: Учебник. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 526 с.*
20. *Дергачев В. А. Геоэкономический словарь-справочник. – Одесса: ИПРЭЭИ НАНУ, 2004. - 177 с.*
21. *Дергачев В. А. Глобальная геоэкономика: Трансформация мирового экономического пространства. — Одесса: ИПРЭЭИ НАНУ, 2003. - 238 с.*
22. *Дорошко М. Держави пострадянського простору у світовій політиці/ М. Дорошко, Н. Шпакова. - К.: Знання, 2010.*
23. *Дорошко М. Країни СНД, Європи та Північної Америки: навч. посіб./ М. Дорошко, Р. Кривонос, В. Крижанівський, Н. Сербіна. - К.: Ніка-Центр 2009.*
24. *Дорошко М. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: навч. посіб. // М. Дорошко. - Чернівці: Книги-XXI, 2008.*
25. *Ігнат'єва Т. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність [Текст] : навч. посіб. [для студентів ВНЗ спец. "Політологія", "Історія України"] / Тетяна Ігнат'єва. - Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. - 111 с.*
26. *Емельянова Н. Россия и Евросоюз. Соперничество и партнерство. - М.: Международные отношения, 2009.*
27. *Колосов В. А., Мироненко Н. С. Геополітика и политическая география: Учебник. — М.: Аспект-Пресс, 2005. — 478 с.*
28. *Жильцов С., Зонн И. США в погоне за Каспием/ С. Жильцов, И. Зонн. - М.: Международные отношения, 2009.*
29. *Країнознавство: підручник / В. Головченко, М. Дорошко, П. Ігнат'єв та ін. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2012.*
30. *Лебедева М. М. Мировая политика: Учебник. — М.: Аспект Пресс, 2006. — 356 с.*
31. *Ліпкан В. А. Національна безпека України. – К.: Кондор, 2008. – 552 с.*
32. *Лотоцький С., Трохимчук С. Україна в світовому геополітичному просторі. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2002. — 192 с.*
33. *Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер. авт. кол. В. Крушинський; за ред. В. Манжоли. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010.*
34. *Мировая политика: Учеб. пособие/ Под ред. С. В. КОРТУНОВА. — М.: ГУВШЭ, 2007. - 556 с.*
35. *Мировая политика и международные отношения: Учеб. пособие / Под ред.*

- С. А. Ланцова, В. А. Ачкасова. — СПб.: Питер, 2008. — 448 с.
- 36.Нартов Н. А.Геополитика: Учебник. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, Единство, 2002. - 439 с.
- 37.Нартов Н. А., Нартов В. Н. Геополитика: Учебник. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, Единство, 2007. - 527 с.
- 38.Панарин А. С. Стратегическая нестабильность в XXI веке. — М.: Эксмо; Алгоритм, 2004. — 636 с.
- 39.Печатнов В. История внешней политики США/В.Печатнов, А.Манькин. - М.: Международные отношения, 2012.
- 40.Сваранц А. Пантюркизм в геостратегии Турции на Кавказе/А.Сваранц. - М.: «Гуманитарий», 2002.
- 41.Современная мировая политика: Прикладной анализ / Под ред.А.Д. Богатурова. — М.: Аспект-Пресс, 2009. — 588 с.
- 42.Современные глобальные проблемы мировой политики / В. Кулагин, М. Лебедева, О. Барабанов и др. — М.: Аспект-Пресс, 2007. - 256 с.
- 43.Тихонравов Ю. В. Геополитика: Учеб.пособие. — М.: Инфра-М, 2000. - 269 с.
- 44.Уткин А. И.Мировой порядок XXIвека. — М.: Эксмо, 2002. — 512 с.
- 45.Brzezinski Zbigniew. StrategicVision: AmericaandtheCrisisofGlobalPower. NewYork: BasicBooks, 2012. - 208 pages.

Інтернет-ресурси

- 46.Організація з безпеки та співробітництва в Європі (Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)) www.osce.org
- 47.Організація об'єднаних Націй (UnitedNations) <http://www.un.org/>
- 48.Програма розвитку ООН (UNDP) <http://www.undp.org>
- 49.Рада Європи (Council of Europe) <http://www.coe.int>
- 50.Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO) <http://www.unesco.org>
- 51.Центральна Європейська Ініціатива (Central European Initiative) <http://www.ceinet.org>
- 52.Центр системних досліджень при Університеті Джонса Хопкінса. Режим доступу: <https://www.jhu.edu/>